

la terre, et devient un apôtre accompli. Il a réalisé sa vocation de prémontré dans toute sa perfection ».

Des textes, qui dans la « Vita » sont attribués au Saint, plusieurs ne sont pas connus explicitement de nos jours : ainsi son Commentaire sur le Cantique des Cantiques. D'autres sont parvenus jusqu'à nous. Ces textes (des hymnes et cantiques) sont traduits et commentés ici. Notre confrère André y ajoute parfois des considérations qui méritent, à notre avis, un exposé plus complet. Il remarque (p. 122) que Hermann-Joseph recherche « à côté de l'Office, la prière privée ». Celle-ci « finira par prendre la forme d'exercices spirituels qui s'ajouteront à la Liturgie pour satisfaire des tendances nouvelles. Et notre Saint est un des premiers, le premier peut-être, à ouvrir cette voie. Nous entrevoyons déjà la dévotion moderne : exercices spirituels réglés, plus rapprochés du peuple qui délaisse le latin et surtout l'Office divin, exercices qui naissent dans le cloître certes, mais sont bien prêts pour satisfaire la piété des laïcs ».

Le chapitre consacré à S. Hermann comme « chantre du Sacré-Cœur » (pp. 141-143) entre moins dans les détails ; la question de l'authenticité hermanienne du cantique « Summi Regis cor aveto », n'est traitée que dans une petite note ; signalons, à cette occasion, que le P. Stracke (p. 142, note) n'est pas Cistercien, mais appartient à la Compagnie de Jésus.

La dernière partie du livre « Le Message de Saint Hermann-Joseph » mérite encore une mention. L'auteur procède ici de façon plus personnelle. Hermann-Joseph fut, de nos jours, déclaré officiellement comme digne de culte public. Hermann-Joseph a donc quelque chose de spécial à dire à nos contemporains. Comme tous les saints, Hermann fut héroïque. En quoi consista cette héroïcité spécifique ? Il montra que « le plus efficace moyen d'apostolat est encore la sanctification personnelle recherchée pour elle seule » (p. 211). Sous ce rapport, Hermann peut être comparé à la Sainte de Lisieux. Enfin, la sainte Vierge a occupé dans l'ascension à la sainteté et à la vie mystique d'Hermann une place tout à fait spéciale. Pour cela Hermann fut « le chapelain de Notre-Dame ». Idée et vérité très fructueuse, qui pourrait constituer le sujet de considérations plus poussées.

J. B. VALVEKENS, O. Praem.

Getuigenis. Vierde Jaargang. 1959-1960. Uitg.: Romen en Zonen. 323 bl. Pr.: 175 fr.

Het driemaandelijks tijdschrift « *Getuigenis* » werd ons ter bespreking toegezonden. Het is, naar eigen woorden, een « tijdschrift voor Bijbels-liturgische vroomheid ». In elke aflevering wordt één algemeen thema behandeld. Steeds naar eenzelfde leest zich richtend. In het redactiecomité zetelt, o. a., G. v. d. Velden (abdijs Berné) ; verschillende confraters gaven bijdragen : G. v. d. Velden, B. Luykx, W. Vereijken. Er werd dit jaar ook getracht — en met reden — naar bredere inlichting : een tijdschriftenkroniek, alsook een kroniek van wat er, in ons taalgebied, op gebied van H. Schrift

verschijnt ; doch steeds onder de speciale gezichtshoek : vroomheid volgens Bijbel en Liturgie. Dat er merkwaardige bijdragen in deze jaargang verschenen, moet volmondig worden toegegeven ; bijdragen, waarin een ongemene rijkdom van gedachten en suggesties liggen. Toch kan ik niet verzwijgen dat deze opvatting over de vroomheid me wat eenzijdig lijkt. Over de schatten die zo rijkelijk te vinden zijn bij de Kerkvaders, — ook in verband met Bijbel en Liturgie — zou zoveel kunnen worden gezegd. En in het nummer over « Missie » wordt veel gesproken over « aanpassing » ; is er daarover niets te vinden in de encyclieken ? Blijft het hedendaagse magisterium van onze Moeder de Kerk dan toch zo in gebreke ? In het « dialoog » (bl. 318) wordt gesproken over « malaise en ontmoediging », omdat er niet meer wordt « aangepast ». Hangt de ware vroomheid dan toch zo sterk af van « aanpassing » ? Hadden de heiligen, authentiek heiligverklaard, het dan zo eenzijdig voor ? In de zo gesmade negentiende eeuw, komen toch ook machtige heiligen voor. Die deden toch ook aan « vroomheid »... Wellicht worden we daarover, met de passende nuances, en in het licht van de algehele leer en leven van de Kerk, ingelicht in een volgend nummer van « Getuigenis » ?

J. B. VALVEKENS, O. Praem.

A. MUELLER, *Maria's plaats in ons geloofsleven*. 101 bl. ; A. MUELLER, *De Kerk. Voorwerp en grondslag van ons geloof*. 108 bl. ; G. FESENMYER, *Uw gesprek met God*. 136 bl. Uitg. : Romen en Zonen, Roermond-Maaseik. Pr. : 48 fr. per deel.

Romen en zonen begint met deze boekjes een nieuwe serie. Deze drie boekjes zijn, in feite, vertalingen uit het Duits. In deze werkjes — vooral in de twee eerste — worden onderwerpen behandeld die in het geloofsleven van het grootste gewicht zijn. Het past dan ten zeerste dat op dit gebied juiste en verantwoorde overtuigingen en meningen worden gehouden. Het is klaarblijkend dat de veelzijdige aspecten van de behandelde leerpunten niet op enkele tientallen bladzijden ten volle belicht worden. Een goed overzicht wordt hier voorzeker geboden. Al moet eerlijkheidshalve worden gezegd dat meer genuanceerde beschouwingen af en toe waren verwacht. Maar bondige overzichten, zoals deze er zijn willen, kunnen nu werkelijk niet alles. Uiteraard moet het bij algemeenheden blijven. En zo iets heeft zonder twijfel zijn belang. — Het derde boekje behandelt een ander aspekt van het christelijk leven : het gebedsleven ; meer bepaald, het persoonlijk gebedsleven : een aspekt dat, naar de encycliek van paus Pius XII over de Liturgie, nooit mag uit het oog worden verloren. Over het persoonlijk gebedsleven worden hier eenvoudige beschouwingen gegeven. We zeggen : « eenvoudige » ; wat hoegenaamd niet zeggen wil dat ze niet belangrijk zijn zouden. Naast zeer vele goede beschouwingen, worden zeer praktische raadgevingen naar voren gebracht.

J. B. VALVEKENS, O. Praem.